

Aan de leden van de raad
i.a.a. de commissieleden

Datum
8 oktober 2026

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk
1099602

Bijlagen

Onderwerp:
Raadsinformatiebrief De Houtense aanpak

Geachte leden van de raad,

Deze raadsinformatiebrief gaat in op de manier waarop Houten wil bijdragen aan de wettelijke taken, waaronder de Spreidingswet. De 'Houtense aanpak' (bijlage 1), zet in op het opvangen van extra statushouders en Oekraïners, boven op onze taakstelling.

In de tussentijd werkt de gemeente volgens de lijnen van het coalitieakkoord door aan haar lopende taakstelling voor het huisvesten van statushouders en Oekraïners. Een eerste concept van een uitvoeringsagenda wordt in november verwacht.

Aanleiding

Gemeente Houten en de regio heeft een tekort aan woningen voor diverse doelgroepen zoals jongeren, spoedzoekers en statushouders. Gemeente zoekt manieren om op korte termijn bij te dragen aan het (regionale) tekort aan woningen en te voorzien in de behoefte van alle woningzoekenden binnen Houten. Een deel van deze extra woningen wordt ingezet voor de opvang van Oekraïners en statushouders zodat de gemeente voldoet aan haar wettelijke taakstelling voor de opvang en het huisvesten van vluchtelingen (Spreidingswet en opvang Oekraïners) en statushouders.

Taakstellingen

Gemeenten in Nederland hebben een taak in het bijdragen aan de asielopvang (Spreidingswet), het huisvesten van statushouders die worden gekoppeld aan hun gemeente en het opvangen van ontheemde Oekraïners.

Houten vangt 232 Oekraïense ontheemden op in gemeentelijke opvang, 10 zitten in particuliere opvang of bij familie en 42 huren zelfstandig. In totaal zijn dat dus 284 Oekraïense ontheemden. Daarmee voldoen we aan onze inspanningsverplichting voor het opvangen van 230 Oekraïense ontheemden.

De opgave voor het huisvesten van statushouders is circa 90 statushouders per jaar. Vanuit eerdere jaren heeft de gemeente een achterstand opgelopen in het huisvesten van statushouders. De achterstand is nu 40. Voor 2026 heeft Houten tot 1 juli 44 statushouders gehuisvest. Voor de tweede helft is de taakstelling om nog 46 statushouders te huisvesten. De opgave voor de rest van dit jaar is dus 86 te huisvesten statushouders. Door de lichte achterstand die we hebben, bevinden we ons op trede 2 van de ladder van het Interbestuurlijk Toezicht huisvesten statushouders.

De taakstelling voor asielopvang (Spreidingswet) in Houten bedraagt 312 plekken voor asielzoekers. Meerdere pogingen om grootschalige asielopvang zoals aan de Essenkade te realiseren (variërend van 150-350 personen) hebben geleid tot intensieve trajecten zonder resultaat. Daarnaast gingen deze trajecten gepaard met maatschappelijke onrust, demonstraties en spanningen. Ondanks alle inzet, voldoen we hierdoor niet aan de taakstelling.

De 'Houtense aanpak' gaat in op de manier waarop Houten wil bijdragen aan de wettelijke taken, waaronder de Spreidingswet, en hoe het bouwen van extra, tijdelijke woningen bij kan dragen aan extra huisvesting voor alle woningzoekenden alsook voor specifieke doelgroepen zoals statushouders en Oekraïners. In bijlage 1 wordt de aanpak verder toegelicht.

Wettelijke basis Spreidingswet

Hoewel de taakstellingen voor opvang en huisvesting van asielzoekers, statushouders en Oekraïners per gemeente worden vastgelegd, werken de gemeenten in de provincie Utrecht samen om aan deze drie doelstellingen te voldoen. Dat geeft de mogelijkheid aan gemeenten om onderling afspraken te maken over een andere verdeling van de individuele taakstellingen.

In de Q & A van de Spreidingswet staat daarover het volgende: *Gemeenten kunnen gezamenlijk besluiten de verschillende opgaven, of delen daarvan, met elkaar uit te ruilen. Gemeente A verzorgt dan bijvoorbeeld de opvang van statushouders voor gemeente B, terwijl gemeente B de opvang van asielzoekers voor beide gemeenten realiseert. Het is aan de PRT om hier afspraken over te maken.*

De Spreidingswet is bindend voor gemeenten en de provinciale regietafel (PRT) en fungeert als het instrument om een voorstel aan te dragen voor het definitieve verdeelbesluit dat door de minister genomen wordt. Dat gezamenlijke voorstel van de Utrechtse gemeenten om aan de Spreidingswet te voldoen is het bod dat de provincie doet aan de minister.

De PRT stuurt op 30 november het Utrechtse voorstel voor het verdeelbesluit aan de minister. Eind december maakt de minister het definitieve verdeelbesluit bekend. Bezwaar is dan nog mogelijk.

De asielopgave zoals die nu is opgelegd aan Houten (opvang voor 312 asielzoekers) is voor de periode tot 31 december 2028.

Doel van de Houtense aanpak

Op basis van het coalitieakkoord is het doel van de Houtense aanpak:

Nieuwkomers (statushouders en Oekraïners) worden in Houten op een zorgvuldige manier opgevangen en krijgen zo snel mogelijk de kans om mee te doen in de samenleving. Houten voldoet aan wettelijke verplichtingen op een manier, die past bij de gemeente: kleinschalig waar dat kan, met oog voor draagvlak, leefbaarheid en de bredere woningbouwopgave. Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers worden betrokken bij de keuzes die nodig zijn.

Houtense aanpak

Uitgangspunt van de aanpak is bijdragen aan een duurzame verlichting van de huisvestingsproblematiek voor asielzoekers, statushouders en Oekraïners. Niet door te vragen om uitzonderingen te maken, maar door een oplossing aan te bieden voor de doelgroepen statushouders en Oekraïners.

Houten zet in op het zo snel mogelijk toevoegen van extra (tijdelijke) woningen om in dit huisvestingsprobleem op de korte termijn te voorzien. Inzetten op tijdelijke, flexibele huisvesting voor starters, spoedzoekers en andere Houtense woningzoekenden, levert op korte termijn extra woningen op voor alle woningzoekenden van Houten en de regio en draagt bij aan extra mogelijkheden voor het huisvesten van specifieke doelgroepen zoals statushouders en Oekraïners (zie bijlage 1).

Aanbod

Om te kunnen voldoen aan onze verplichting van de Spreidingswet gaat Houten in gesprek met het COA, ministerie, provincie Utrecht, Woonin en de gemeenten in de provincie over de Houtense aanpak en het aanbod om tijdelijk statushouders die in azc's verblijven op te vangen in Houten. Daarnaast is Houten bereid extra statushouders aan Houten te koppelen.

Gesprek ministerie

Inmiddels heeft de gemeente een uitnodiging gekregen voor het trede 3 gesprek bij het ministerie van Justitie en Veiligheid op 14 oktober 2026. Dit gesprek wordt gevoerd met een manager van het ministerie, zonder de minister.

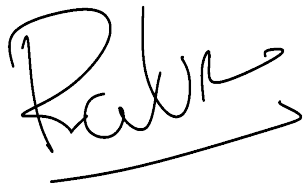
Het college gaat met vertrouwen naar het gesprek met het ministerie. Tijdens dat gesprek lichten wij de ingezette acties en historie van Houten, de verdere planning en de Houtense aanpak toe, met als doel dichterbij elkaar te komen en samen op te trekken om de problemen in de asielketen te verlichten. De komende periode werken wij onverminderd verder aan onze 'Houtense' uitvoering van de Spreidingswet en het opstellen van het uitvoeringsplan.

Vervolg

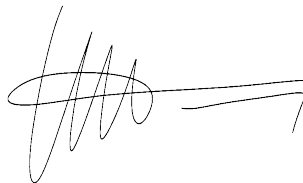
De raad wordt geïnformeerd over relevante ontwikkelingen en vervolgstappen. Na het bestuurlijk overleg met het ministerie ontvangt uw raad een terugkoppeling van de uitkomsten en de eventuele vervolgspraken.

Daarnaast wordt u op *dinsdag 27 oktober 2026* bijgepraat over de resultaten van de brede raadpleging in de samenleving over nieuwkomers en ontvangt u het rapport met de resultaten.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,
de loco-secretaris, de burgemeester,

R. W. Vrieling

H.C. Heerschop

Bijlage(n):

1. De Houtense aanpak